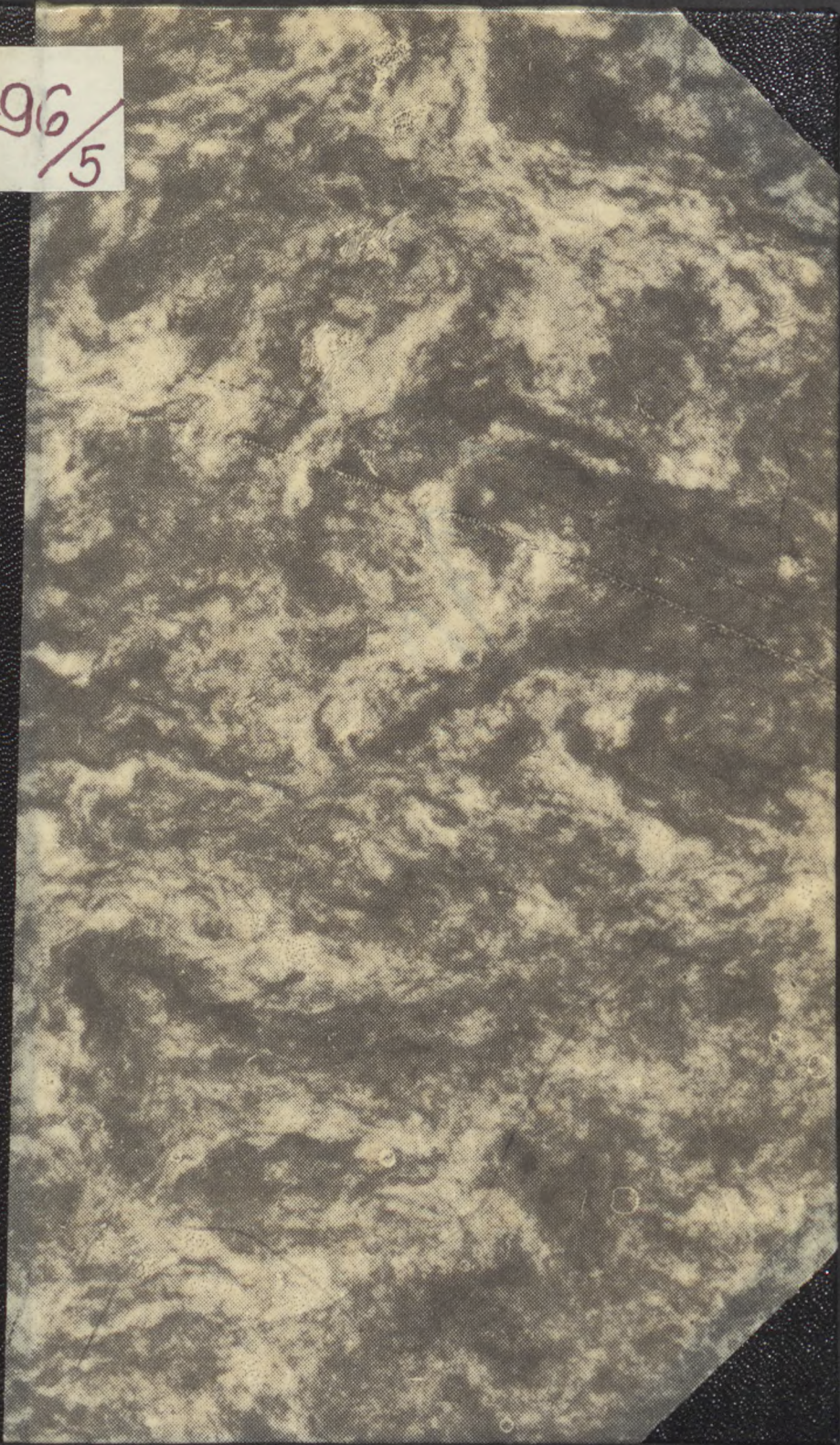
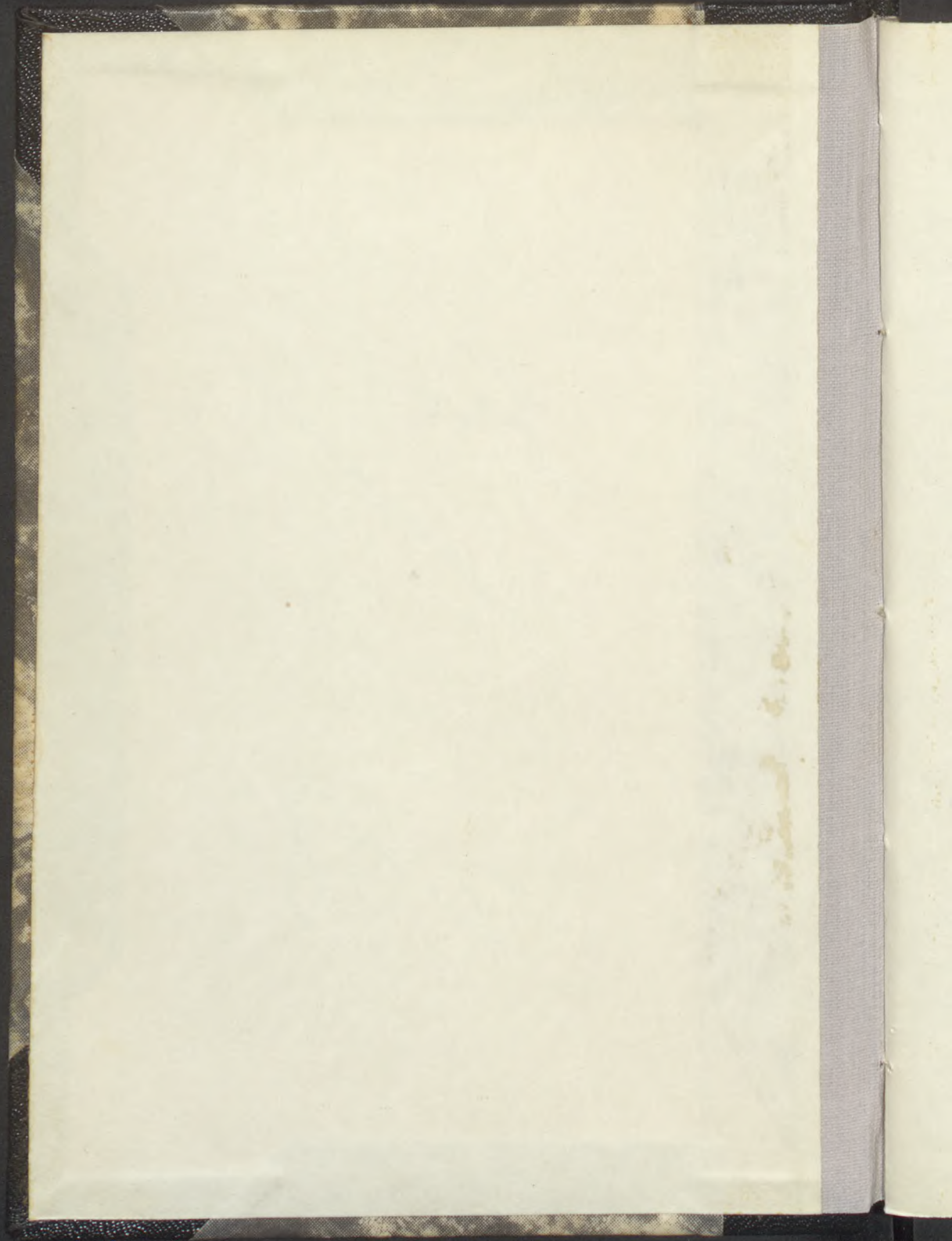
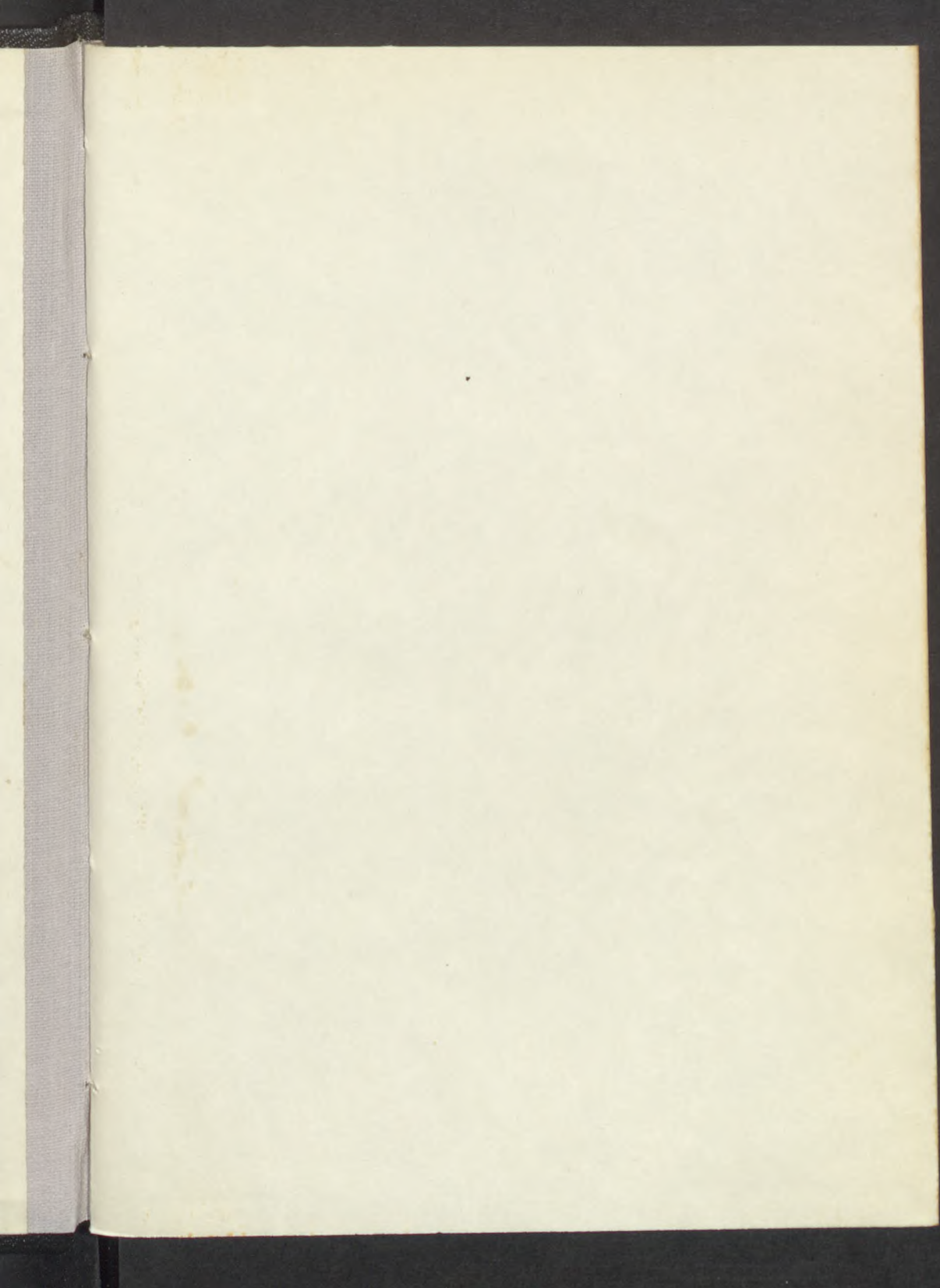
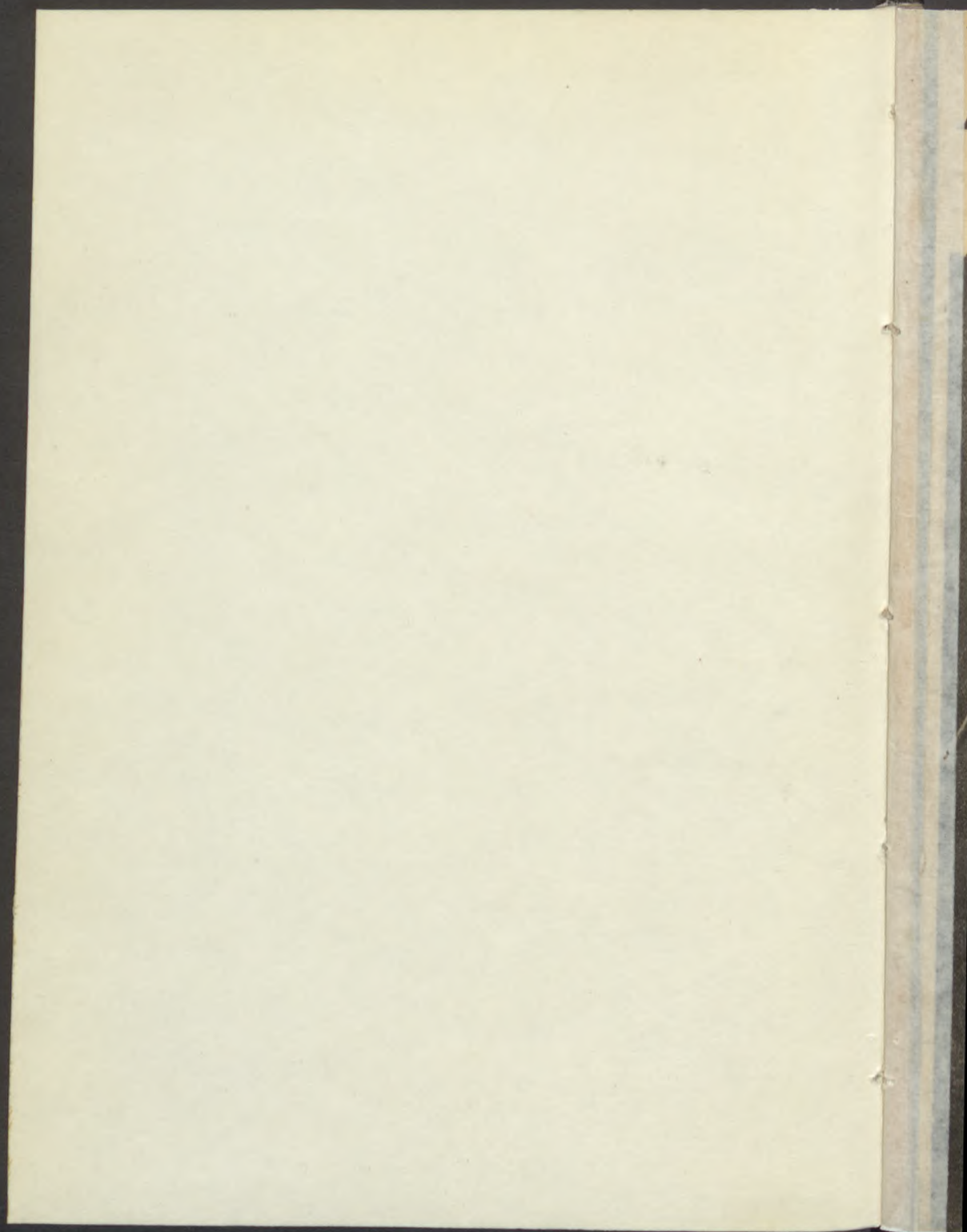

14.796
5

14796

A SZERETET URALMA

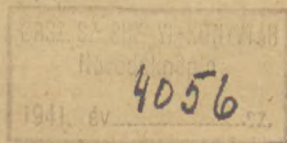
Ahová Krisztus belép — legyen az akár emberi szív, akár családi otthon, akár társadalom, — ott mindenütt megkezdődik a „szeretet uralma“.

A SZERETET URALMA

Írta

Dr. Huenergardt János F.

14.796/5

Budapest

Gyarmati és Társa kiadás

Előszó

E világ fennállása óta még sohasem akarták oly gyökeresen megoldani az emberiség bajait, mint manapság. Nemcsak a társadalom vezető körei tanulmányozzák ezen bajok okait, hanem minden ember a legnagyobb érdeklődést tanúsítja az élet sokoldalú problémái iránt. Zavaró állapotok nehezednek szegény, fáradt világunkra. Az elégedetlen és csalódott emberek, ha nem találnak azonnal segítséget, akkor gyorsan és elhamarkodva igyekeznek szabadulni a régi rendszerektől és gondolkozás nélkül vetik magukat bele minden új mozgalomba. Készörömet hallgatják az új vezetők kijelentéseit, de legtöbbször nagy csalódás az eredmény. Így megrendült hittel és összetört reménységgel állanak az élet keresztútjánál töprengve, hogy merre menjenek és kibe vethetnék bizalmukat?

Azon őszinte vágygal írtam e kis könyvet, hogy ennek olvasása által vigaszt nyerjen sok ember, hogy megismerje a mindent megmagyarázó és mindent elrendező alapelvet: az isteni szeretetet. Az ember életének egyedül értékes és szilárd alapja: a szeretet. Minden, ami e földön értékes, az a szeretettel áll kapcsolatban. A szeretet az élet sötét felhője után fölragyogó szívárvány.

A szeretet azon erény, amely által egyrészt Isten kinyilvánítja magát, másrészt: Isten csak ez által ismerhető meg. Sokan nem veszik észre Istent a világ kormányzásában, sőt még azt sem érzik, hogy róluk mily nagy szeretettel gondoskodik az Isten.

Azon kívánsággal szentelem oda kis munkámat Isten oltárára, hogy azok, akik a lelki nyomor, kételkedés vagy kétségbeesés szakadéka előtt állanak, megtalálják visszafelé azon utat, mely a szeretet Mesteréhez: az Úr Jézushoz vezet.

Dr. Huenergardt János F.

Tanuljunk a mult tapasztalataiból

A föld nemzetei súlyosabb helyzetben élnek ma, mint amilyenben valaha is voltak. Szörnyű bonyodalomban él és áll az egész emberiség, szemben egymással. Országok, világrészek egymásközi viszonya mindinkább súlyosbodik. Sötétségben vándorolva tapogatódzik az emberiség. Keserűség, nemzeti gyűlölet és félelem uralkodik mindenfelé és ez elegendő arra, hogy a világot oly helyzetbe hozza, amilyenben még sohasem volt. A legtöbb országot óriási adóterhek nyomják.

Mozgalmak keletkeznek, melyeknek célja az, hogy megváltozzék a dolgok eddigi menete. Pártok, csoportok, országok és fajok egymás ellen támadnak. Mindenütt nagy az elégedetlenség. Az emberek szervezkednek és azt remélik, hogy így megváltoztathatják a dolgok folyását.

A légkör a felszabadulás jelszavával van telítve. Mindenki az új világot hangoztatja. A törvény, a vallás, a szokás, a hagyomány régi szabályait, sőt az erkölcsi illendőség korlátait is lerontják. A függetlenség oly értelmezésben nyilvánul meg a közéletben és a családban, hogy teljességgel rombolólag hat az életre. Ezért Isten haragjának viharát idézi elő, mely teljes erővel zúdul büntetőleg az emberiségre.

Az emberek beismerik korunk zavaros és szomorú voltát. Sokan siralmas szavakkal festik le a helyzetet attól tartván, hogyha a társadalom továbbra is így fog haladni, akkor a világ nemsokára újabb szellemi és erkölcsi „Ókorba” fog visszacsúszni.

Sokat segíthetnek a mult tapasztalatai. A társadalmi betegségek felsorolt tünetei, hasonlóvá teszik korunkat azon időhöz, amikor a világ éppen ilyen állapotok között sínylődött. Márk Aurél, a bölcselő pogány császár, ezeket írja: „Aminőnek látszik a fürdővíz, amely piszkot, izzadtságot, zsírt, mocskot és mindent, ami undorító, tartalmaz, — ilyen az élet is.” Ezt Kr. születése után 120-ban írta. Az akkori társadalmi bajokhoz sokban hasonló a mai élet. Ma is sok az emberi gondolat, szavakon és tetteken a szenny és a piszok. Csak az újjászületés fürdőjében lehet megtisztulni.

A történelem folyton ismétlődik. Az ember mindig ember. Régen a pogány elméletek irányították minden vonatkozásban az életet. Természetes, hogy a termett gyümölcs is pogány volt. Azonban ma a föld kerektségén legalább 60%-ban a keresztény szellem az uralkodó. Kell, hogy a politikai, társadalmi és erkölcsi élet mindenben megfeleljen a krisztusi Evangélium üdvös kívánalmainak.

Ókorban az emberiség fejlődését tisztán egyéni igyekezetnek tulajdonították. Az volt a céljuk, hogy értelemmel, kitarással és önuralommal mozdítsák elő az emberi jellemet és ezáltal a társadalmi és az állami életet. Csak azt értékelték, ami az egyént tettekben, hírnévben és dicsőségben kiemelte a többiek közül.

Bölcséletük az emberi tehetség legélesebb kímüvelésében állott. Az egyén személyének naggyá fejlesztésére törekedtek. Az államnak hatalmában állott a polgárok életét úgy irányítani, hogy az a dicsőség, a jólét és az állam biztonságának érdekeit szolgálja. A vallási rendszerek és erkölcsi szabályok teljesen az állam érdekeinek előmozdítására szolgáltak.

Az ókori görög bölcselők a helyes véleményt egyértékűnek vették a helyes életmóddal. A pogány filozófia önuralomra, önmege tartóztatásra és lemondásra ösztönözte az embert, és a baráti szeretetet nagyra becsülte. Bár kiindult az emberi alaptermészetből, de nem terjesztette ki vizsgálódásait a belső életre is. Legnagyobb hibája az volt, hogy nem ismerte a hit értékét, a szív által nemesülő emberi életet, amire a Biblia tanít. Pláto, a görög filozófus, oly államot képzelt el, melyben nincs

atyai szeretet, nincs szüleit ölelő gyermek, sőt még szíveket egymáshoz kötő szeretet sem. És ő az Ókor pogány bölcselőinek legjobbika volt.

Múltak a századok. Az emberiség észrevette, hogy a szív valami jobb után vágyódik. Mivel a pogány vallás és filozófia egyre csak a földre mutatott és eszményei nem emelkedtek följebb a gyalgó léttől, ezért nem tudták az embert kielégíteni. Sok okos ember elméjében megvolt az istenség és az Isten fogalma, de ez nem a szívben volt és így nem is lehetett az erkölcsi erő forrása. A sok kárhozatos tévedés között első helyet foglalta el az a vélekedés, hogy a halálban minden végetér, nincs föltámadás és nincs Istennel való örökélet.

A jövő élet reménységének ezen hiánya visszatartotta az embereket attól, hogy e jelen életet becsüljék. Hiányzott az, ami buzdította volna az embert a megszentelődésre, s a bűn kerülésére. Mivel nem volt reményük, ezért Isten nélkül tengték szármalmas életüket.

A történelem igazolja, hogy az ember magasztos eszmények nélkül nem képes megállni. Ennek alapja: az Istenben, a Krisztusban való hit.

A pogány filozófiában van erkölcs, de nincs erő az ember boldogítására, vagyis a bűntől való megváltásra. Erkölcsi felépítése gyenge, ahhoz, hogy magasztosabb szintre emelje az emberiséget. A Rómabeliekhez írt levél első fejezete sötét képet fest az akkori korról. *A görögök szent és titokzatos szertartásaiban a leggonoszabb ember is betölthette a legelső helyet.* Strábó, az első század történetírója feljegyezte, hogy az asszonyok nagy csoportja hogyan élt az egyik szíriai templomban és vallásos szertartásaikkal miként csúfolták meg az ú. n. szent hely tiszteletét, erkölcstelen üzelmeikkel.

A filozófusok ugyan magasztalták az erkölcsöt, de ez nem volt több üres szónál, mert senki életére sem volt hatással. Volt a régi világnak is erkölcsi tanítása, de az ember szívében ez nem hozott létre semmi változást mindaddig, míg Jézus Krisztus szava új erőt nem adott a beteg világnak. Krisztus követői vigasztalták meg a rabszolgákat és emelték ki a fertőből nemcsak a „templomi” asszonyokat, de sok tekintetben a csa-

ládi életet is. Akik hittek ezen szavaknak: „Isten szeret titeket és Fiát feláldozta értetek” — azok e hit által új életre születtek.

A kereszténységen kívül egy vallás sem egyesítette az erkölcsös életet a hittel. Más vallás nem tanítja azt, hogy aki ájtatoskodik, az legyen erkölcsiben is tiszta. Nem volt olyan ősi vallás, mely azt tanította, hogy a vallásos szertartások összefüggnek az ember személyes erkölcsi életével. Midőn Krisztus Urunk tanított, akkor csendült fel az igazság, hogy a vallásos embernek jó embernek is kell lennie. A pogány világ tanítói a kettő között nem láttak összefüggést. Hisz isteneiket nagyon különös jellemtulajdonságokkal ruházták fel. India istenei részegesek, erkölcstelenek és tolvajok voltak. A görög és római istenek sem voltak jobbak. Zeus, a főisten, parázna volt. Afrodite, az alacsony szenvedélyesség megszemélyesítője. Hermes: tolvaj. Herkules: gyilkos. Föniciában az istenek erkölcsileg tisztátalan és kegyetlen lények. Így a pogány országokban senki sem tűzhetette ki magának főcélul azt, hogy az istenekhez legyen hasonló. Míg a költők és bölcselők olykor-olykor hirdették az erkölcsi eszményeket, a papok ezt nem tették. Éppen az Úr Jézus Krisztus századában lelkiismeretlen, erkölcstelen, vérengző császárok ültek a római birodalom királyi székén és ezek voltak a legfőbb papok is. Sőt Néró nemcsak mint főpap, de mint isten, megkövetelte és elfogadta a nép imádatát.

Ezen kor tudománya nevelt ugyan néhány olyan férfit, mint Seneca, Marcus Aurélius, de egyikük sem volt képes arra, hogy megmentse kora társadalmát az erkölcsi süllyedéstől, vagy a bűn rabszolgaságából.

Sohasem volt nagyobb a lelki sötétség és sohasem nehezedett az erkölcstelenség és a bűn köde sűrűbben a pogány társadalomra, mint közvetlenül Krisztus Urunk fellépése előtt. A szenvedélyek, az alacsony emberi ösztönök és borzalmas bűnök sötét fellege borult a világra. Az Úr Jézus tanítványai ott állott az Olajfákhegye lejtőjén s így szólt: „Boldogok, akiknek szívük tiszta, mert ők meglátják az Istent.” Ez a krisztusi evangélium az örökélet napsugarát ragyogtatta mindazoknak, akik elfogadták. Határozott szavakban tanította a feltámadást, az igazak örök-

életét ott, ahol halál többé nem lesz. Új korszak virradt fel az emberiségre az evangélium által.

Kilencszázezer rabszolga sínylődött Rómában a birodalom hatalma tetőfokán. Ezt aranykornak nevezik az ókori történetírók. Milyen aranykor! Az emberi élet oly értéktelen volt, hogy a tavak halait lemészárolt rabszolgák húásával etették. Róma cirkuszaiban gladiátorok viaskodnak és Róma népe kéjelegve nézi a véres öldöklést és örvöngve ujjong, midőn egyik a másikat legyőzi és megöli. Még nagyobb volt az örült tobzódás, ha keresztényeket marcangoltak szét vadállatok az arénában...

Ekkor lépett a romlásba száguldó emberiség elé Jézus Krisztus. Az Ő hite erőt adott az embernek, hogy képes legyen megállni, és szembenézni a legnagyobb üldözésekkel is. Ha kellett, Krisztusért még a halált is boldogan szenvedte el. Az örökélet, a feltámadás, Krisztus eljövetele, a Törvény szentsége anynyira megerősítette a keresztényt, hogy inkább meghalt Krisztusért, de a császár bálványistene előtt nem tömjénezett. Hívő életük tisztasága, önfeláldozó szeretetük sokszor megdöbbenetete és megadásra készítette a pogányokat. Nem értették még a tanult rómaiak sem a kereszténység mártírjainak lelkiségét. Lucián, a II. század történetírója így nyilatkozik: „Ezen szerencsétlen teremtések azt hiszik, hogy ők halhatatlanokká lesznek és örökké fognak élni. Ezért veszik a halált oly könnyedén; ezért mennek hitükért önként a halálba.”

Ma a szociológusok és egyházi szónokok egyaránt a társadalom újjászervezését hirdetik, hogy ezáltal megmeneküljön a világ a biztos pusztulástól. Bár a kereszténység 19 évszázados multra nézhet vissza, mégis felhangzanak ilyen panaszok. Hogyan lehetséges ez?

A kereszténység első századaiban, az egyház óriási tömegben fogadta kebelébe a pogányok millióit. Ennek az lett a következménye, hogy az evangéliumi színvonal nem lett életszabály az új keresztény tömegek magán-, családi és állami életében. Régi erkölcsi szokásaikat és pogány vallási szertartásaikat nem hagyták el gyökeres elfordulással. Ünnepeiket, vallásos babonáikat lényegükben megtartották. Az újjászületés evangéliumi parancsát nem vették kellő komolysággal. A babonáság növekedett.

Rettenetes viszályok, pártoskodások, sőt háborúk keletkeztek az egyház ellen. Komoly keresztények ki akarták irtani a gonosz állapotokat az egyházból, de képtelenek voltak. Ezért bent az egyházban élve, igyekeztek megtartani a bibliai parancsokat. Azonban a középkorban a hanyatlás és romlás mindig nagyobb lett. Növelte a bajt, hogy néha olyanokat választottak egyes országokban egyházi vezetőkül, akik előkelő társadalmi állásokat töltöttek be, de az egyházi tudományokhoz semmit sem értettek. Ezek mint püspökök, nem sokat törődtek az emberek lelki-üdvével. Keleten a helyzet még súlyosabb volt, mert ott a papság alacsony műveltségi foka miatt nem felelt meg hivatásának. Ezen időszakot vallási, erkölcsi és társadalmi szempontból sötétnek nevezi a történetírás.

A tizennegyedik század vége felé új iskolai irány keletkezett: a *humanizmus*. A társadalom műveltebb elemei az ókori görög és latin irodalommal kezdtek foglalkozni. Tüzetesen tanulmányozták a feledésbe ment irodalmi műveket, ami azt eredményezte, hogy az emberek ismét a pogányok gondolkozása szerint kezdtek élni. Ezen új irány hulláma a papságot is befolyásolta. Sokan jobban szerették Ciceró műveit, mint a Szentírást. Tanítók, költők és művészek szívében a régi klasszikus korok vallási felfogása ütött tanyát és így kiüzte onnét Jézus hitét. A „komor Golgothát” felváltotta a „vidám Olympus”. Isten, Jézus, Mária helyét Jupiter, Apolló és Vénus foglalta el. Visszaesett a világ a pogányság idejébe.

A kereszténységnek kezdettől fogva mindig támadtak ellenségei és már a legrégebbi időkben oly nagy felkészültséggel gyalázták Krisztus evangéliumát, hogy a mai modern ellenvetések egész fegyvertára nagyrésztben teljesen megtalálható az első támadók könyvében. A mai hitetlenek és istentagadók semmi újat nem tudnak felhozni érveléseikben, amit Celsus, Kr. u. a második században még nem írt volna. Luciánus a második században 15 könyvet írt a kereszténység ellen és joggal nevezhetjük őt a modern racionalisták atyjának.

A középkorban Abaelard, noha nem volt vallástalan, mégis sok tekintetben kiforgatta a Biblia alaptanait és joggal nevezhető a mai modernizmus előfutárának.

Az újkorban az angol deizmus, a francia enciklopedizmus, a német racionalizmus és monizmus nagy hatást gyakorolt a vallásra, az erkölcsi és társadalmi életre. Sok emberben meg-ingott a hit és kételkedtek Krisztus istenségében, tagadták a feltámadást, az Úr második eljöveteletét. Mi lett az eredmény? A mai állapotok: kétségbeesés, gyűlölködés és pusztulás.

A történelem hűségesen feltárja a letűnt pogány világ állapotának okait. Ugyanez ismétlődik napjainkban; és így nem nehéz a bajok helyes orvoslását sem megtalálni. A régi világot az Evangélium mentette meg a pusztulástól. Az Evangélium új életet teremtett az Ige által. Valóságos életet, valóságos erőt! Egyedüli gyógyszer a világ bajainak orvoslására!

Az emberi életet vezérlő alapelv

Kezdetől fogva mindig kutattak olyan alap után, amely szerint az élet nehézségei megfejtethők volnának, amely az emberi életet a legjobban szolgálná. Az ilyen különböző rendszerek alapjai, amelyekkel próbálkoztak, a következők voltak: kötelesség, igazság, rend, isteni akarat és önérdek. Tulajdonképpen az első négy csak névleges alap volt, mert az emberiség kezdete óta mindig az önérdek uralkodott mindenhol a világon. Minden társadalmi akarat, érzelem és indulat az önérdek hatalma alatt állott. A tapasztalat azt bizonyítja, hogy az ember csak önnön kedvét és a maga hasznát kereste.

A cselekedetek indító oka az egyéni előny. Kötelesség és erkölcsi szempont alárendelt dolog. Az ember saját gyönyörűségét igyekszik szolgálni.

Az evangéliumi kereszténység nemcsak hogy ellenkezik az önzéssel, hanem harcol is ellene. Célja az Istentől elpártolt embert visszavezetni. Megmutatja az Istennel való élet útját. Amit az első Ádám elvesztett, azt a második Ádám: Jézus, visszaváltotta. A kereszténység megismerteti az Istent, Jézus Krisztus élete által, aki megbékéltette Istent a bűnös emberrel.

A megváltás Krisztus személyében összpontosul. Ő az egye-

düli közbenjáró Isten és ember között. Példát mutatott az önfeláldozásra. Tehát a másokért való önfeláldozás: az önzésnek megtagadása, lerontása.

A keresztény rendszer teljesen elüt minden más vallástól. Tényeket sorol föl és nem elméletet tanít. Valóságos személyről, Jézus Krisztusról beszél, nem pedig képzelt, vagy elvont lényről.

Mégis új életszabályok után kutatnak még ma is. A fejlődési elméletek felállítása sok millió ember hitét törte össze. Haeckel Ernő német egyetemi tanár állította, — de nem tudta bizonyítani —, hogy Istenben, szabad akaratban és a feltámadásban hinni nem lehet. Ezen elmélet a krisztusi kereszténység egyik legnagyobb ellensége. Eszerint az ember állati eredetű és a létért való küzdelemben, ami természetesen lealacsonyítja az embert, kiirtja az erkölcsöt és kegyetlenül önzővé tesz. Nietzsche azzal koronázta meg ezen tant, hogy „a hatalom jogot alkot” és „az erőnek az akarata érvényesül.”

Az istentagadó tudósok így tanítanak: „A civilizáció kezdetén vad emberfajok dúltak mindenfelé s mivel nem voltak társadalmi szabályok, ezért raboltak és gyilkoltak. Az erősebb a gyengét rabszolgává tette. Eljárásukat ma kegyetlennek ítéljük. Akkor jók és dicsőek voltak. Ennek tartották még maguk az elnyomottak is és arra törekedtek, hogy ők is ilyen hatalmasak és dicsők legyenek. Nem volt becsülete az alázatnak, béketűrésnek, önzetlenségnek és önfeláldozásnak. A kereszténység változtatta meg a helyzetet azáltal, hogy az ember természetes ösztönét: az önzést és kegyetlenséget, gonosznak bélyegezte!

Az uralkodó osztály szokásait úri erkölcsöknek tartották. Az elnyomott osztálynak csak szolgálai és paraszti erkölcei voltak. Erős nemzet, mint pl. a görögök — szerintük — az előkelő erkölcsöt gyakorolta. Ne felejtsük el — mondják —, hogy a testvériség és szeretet nem természetes ösztönök. Ezek erőszakolt fogalmak, melyek visszatartják az embert attól, hogy valóságos természetét kimutassa.

Vajjon meddig tarthatná fenn magát egy nemzet ily társadalom-ellenes tanokkal! Kikerülhet-e a katasztrófa, ha ezek szerint kormányoznak? Mégis sokan kérkedve tanítják, hogy az

ember a majomtól származik és hogy a létért való küzdelem az életnek, a társadalomnak erőpróbája, ahogy a közmondás is tartja: aki bírja, marja. Meddig állhat fenn a társadalom, ha ily eszmékkel telítik, amelyek felkeltik a gyűlöletet és fokozzák az ellenségeskedést!

A valóságban, a bűn átka ellenére bizonyos hajlam gyökeredzik minden emberben, mely szükségszerűen megnyilvánul a különféle felebaráti érzésekben, mint pl. áldozatkészség, segítség, könyörület. A természet nemhogy elnyomná ezen hajlamokat, hanem inkább megerősíti. Az ember nem a tigris ragadozásával, sem nem a majom kapzsiságával, vagy a disznó életmódjával érte el a mai szellemi és erkölcsi szintjét, hanem a kölcsönös segítség, felebaráti szeretet és jóság által. Az első ember, mint társadalmi lény jelenik meg. Ha nem így, hanem mint ragadozó lény kezdte volna életét, miként azt az önzés hirdetői állítják, akkor már régen megsemmisítette volna önmagát. Isten adott az embernek értelmet, jóakaratot, hogy elméjének felhasználásával mindvégig ember maradjon és ne süllyedjen soha állattá.

A tiszta erkölcsiséget nem papok, államférfiak, sem nem gondolkodók találták fel. Isten Lelkének termése az. Ahol az emberi szív átadja magát Isten Lelke megnyerő erejének, ott a társadalomban együttműködés fejlődik észrevétlenül: egyik család élete támogatja a másikat. Így alakult ki a nemzet.

Nem a teremtés után jött létre fejlődés útján a szeretet. A szeretet: Isten adománya, melyet a teremtésben kapott az ember Istentől. Ezt a szeretetet csak hittel tudja felfogni az értelem. Hogy az ember szeretet által létezik, ezt csak hívő lélek érti meg.

A politika és gazdaságtudomány tudósai azért tévedtek a jelen világrendszer megszervezésében, mert megfélemeztek a legfőbb tényezőről: a másokért való munka fontosságáról. Mialatt nagy körültekintéssel gondoskodtak az ember önfenntartásáról, az erőről és bátorságról, más oldalról semmibe sem vették a szeretetet, a rokonszenvet és más erényeket. Az életért való küzdelem gondolatát egyre fejlesztették. Az önzést, versengést bálványozták és a könyökharcban bíztak. Régente a gyengéket vízbefojtották, vagy a köhöz vágták. Így szabadultak meg már eleve

a gyengébbektől. Lykurgos idejében csak az erők fennmaradását akarták az államban. Az ilyen érzület manapság sem ritka, mely megveti a gyengébbet és lemosolyogja a tehetetlenek iránt érzett rokonszenvet. Márpedig, ha mások életének nem az elpusztításán, hanem a megmentésén fáradozunk, akkor a mi saját életünket is ápoljuk és ha mások boldogságára törekszünk, ezáltal magunknak sokszor még nagyobb örömet szerzünk. Jézus Krisztus ezt így fejezi ki: „Amit akartok azért, hogy az emberek tiveletek cselekedjenek, ti is mindazt úgy cselekedjétek velük.” Ha ezt megtenné a világ, akkor az egyéni, a nemzeti és az egész nemzetközi szerencsétlenségek kora megszűnne és boldog élet virradna a világra.

Az emberben kétféle indítóok nyilvánul meg, néha teljesen ellentétben egymással. Az egyik a testi kívánságok kielégítésére indít: ez erőszakos és önző jellegű. Ellenben a másik indítóok tekintettel van mások érdekeire és megértő, rokonszenvező törekvésekre indítja a szívet, mint pl. a szülőket gyermekeik, a gyermeket az öregek, a házastársakat egymás iránt. A gazdagot a szegények, az erőset a gyenge iránt segítésre ösztönzi. Ez vezeti az állampolgárt a haza iránti önfeláldozó szeretetre. Ezen kétféle indítóok között felmerülő különbség sok zavart támaszt az ember életében. Mily igazak Pál apostol szavai: „Mert nem a jót cselekszem, melyet akarok, hanem a gonoszt cselekszem, melyet nem akarok.”

Amennyiben az emberiség a nemesebb felé kíván törekedni, a küzdelem is hevesebbé válik az önző és az önzetlen indulatok között. „Megtalálom azért magamban, ki a jót akarom cselekedni, ezt a törvényt, hogy a bűn meg van bennem... De látok egy másik törvényt az én tagjaiban, mely ellenkezik az elmém törvényével és engem rabul ad a bűn törvényének, mely van az én tagjaiban.” Ily biblikus küzdelem található minden igyekezetben és cselekedetben. Minden igyekezet áldozatot követel és miután az ember természeténél fogva önző, ezért ezen áldozat túlnagya az „érzéki ember” részére.

Legerősebb ösztönző erő az önszeretet és a világ szeretete, mely nagyraavagyás, uralkodás, vágyonszerzés és dicsőség utáni törekvésben nyilvánul meg. Ezek működtetik a kormányzati és

a politikai gépezetet, viszik a kereskedelmet és szervezik az ipart. Így tehát csakis a bölcs Isten képes arra, hogy fékentartsa a romboló ösztönöket és az ellenségeskedéseket.

Csak a krisztusi kereszténység képes úgy megbékíteni az embereket, hogy végetvet a küzdelemnek. Az a megoldás, melyet a kereszténység ajánl az önzés legyőzésére, oly megbékéltetésen alapszik, amely észszerűen kielégíti az embert, megégyezik Isten akaratával és megfelel az ember embertársa iránt tanúsítandó kötelességének.

Csak kevesen figyelnek Krisztus hívására.

Mennyire igaznak bizonyultak Krisztusnak szavai: „Boldogok a békességre igyekezők, mert ők az Isten fiainak mondatnak.” Évezredek igazolják ezt. Krisztus Urunk tanítása forradalmi újítást jelentett, de nem romlásra, hanem épülésre, hogy a népek a Béke Fejedelme köré csoportosuljanak, aki a szeretetet tanította és követőinek szívébe az örökéletet plántálta, hogy reménnyel nézzenek a jövőbe, így imádkozva: „Jöjjön el a Te országod!”

Új világot csak jobb emberek hozhatnak létre

A társadalmat az egyes emberek alkotják. Ebből indul ki az élet. Amilyen az emberek élete, olyan a társadalom. Az élet bizonyos gazdasági rendszer mellett folytatódik, melyet az egész világon ma legtöbb helyen kapitalista, vagyis bérrendszernek neveznek. Ez a rendszer az önzés és a szabad verseny ügyesen összeegyeztetett módszereire van felépítve. A munkás kiszabott bért kap végzett munkájáért, de a munkából származott tiszta hasznot a tőkés kapja. Az eredmény teljesen attól függ, hogy minő erkölcsi felfogású az a tőkés, aki így a haszonnal rendelkezik.

Néhol a nyereségnek tekintélyes részét a munkások segítésére, munkásjóléti intézmények fejlesztésére, kényelmes lakások építésére, sőt berendezésére fordítják és a munkabéreket megfelelően odáig emelik, hogy a tiszta nyereség arányosan megoszlik a tőkés és a munkások között.

Sajnos igen nagy azon tőkéseknek és iparvállalatok vezetőinek száma, akik egyáltalán nem akarják belátni, hogy jövedelmük biztosabb alapon állana, életük boldogabb, és tekintélyük tiszteletreméltóbb volna, ha nem a nyereszkeség nyers és durva módjától várnák az egészséges állapotok kialakulását.

A társadalmi bajok orvoslására kigondolt elvek összefoglaló neve: szocializmus. Ez bizonyos tekintetben sokban keresztényi jellegű. Azonban, igen sok vonatkozásban erőszakos és önző eszközök igénybe vételét javasolja a hatalom megszerzésére és megtartására, ami által a jótékony segítség helyébe a romboló erőszak lép. Mihelyt a társadalmi bajokat a magántulajdon eltörlésével akarja orvosolni, akkor a kommunizmusra tér át. Így a nemzet javai közös tulajdont képeznének, amelyből ki-ki szükség szerint részesedne.

Sokszor emlegetik, hogy már az első keresztények vagyonszerzésben éltek. Bizonyos mértékig vagyonuk közös tulajdon

volt, amennyiben a gazdagabbak önként segítették a szegényebeket, sőt vagyonukat ezen célra teljesen átengedték, de mégis sokan voltak olyanok is, akik vagyonukat maguk kezelték. A gyakori üldözések miatt azonban állandó gyakorlat nem fejlődhetett ki. Később, az újkor elején, próbálkoztak Középeurópában az anabaptisták bizonyos vagyonközösségben élni, de ez csupán vallási cselekedet és nem gazdasági berendezkedés volt. Azonban még ezen vallásos jámbor igyekezetet is megbuktatta a különféle önzés. Mikor Amerikát felfedezték, úgy a katolikusok, mint a protestánsok igyekeztek eleinte olyan kommunista gazdasági berendezkedést létesíteni, amely meg akarta közelíteni a még ki nem próbált elveket. Azonban minden ilyenmű kísérlet teljes kudarcot vallott, aminek legtöbbször nem is a helytelen igazgatás, hanem a lehetetlen elgondolás volt az oka.

Morus Tamás „Utópia” című művében megfesti a képzelt társadalmi berendezkedés boldog állapotát. Minden jó volna és mindent még lehetne szerinte valósítani, csak egy dolog a fontos: benne minden ember, állat, gép, anyag és körülmény a lehető legtökéletesebb legyen. Morus nagyszerű államában igaz, hogy rabszolgák is vannak: az elítélt gonosztevők. Furcsa állapot! Boldog országról képzelődni, amelyben légió a gonosztevő és így a rabszolgák száma is!

Campanella nagylelkűen napi négyórai kötelező munkaidőt szab minden emberre és a nőket közös tulajdonnak nyilvánítja.

Van, aki az ember magasfokú iskolázottságában már előre látja a teljes társadalmi megbékélést és boldogságot. Sokan a diktatúrában, míg mások az egészséges parlamentáris kormányzásban vélik megtalálni a tökéletes társadalmi kiegyensúlyozódást.

Marx Károly, a szocializmus tanainak rendszerbefoglalója azt tartja, hogy a hit az emberi természet lealacsonyítója. A nép boldogsága érdekében feltétlenül szükséges a vallás eltörlése.

Az ilyen szocializmus, mely az isteni hit megvetése árán akar a kövekből kenyeret teremteni az embernek, sátáni eredetű, mert a világot erőszakkal és vérontással akarja megfertőzni. Tapasztalat bizonyítja, hogy abban a tömegben, mely az erőszak, a föllforgatás és forradalom zászlója alatt menetel, nagyon sokan

nem meggyőződésből, hanem félelemből cselekszenek. Az eddigi tapasztalatok bebizonyították, hogy szociális forradalommal, öldökléssel a hatalmat a tömegek fölött meg lehet ugyan szerezni, de az embert boldoggá tenni ezen úton nem lehetséges.

Nem a külső körülményeket, nem a dolgok rendjét kell elforgatni, hanem az embert kell a szeretetre megtanítani. A szocializmus legnagyobbat ott téved, mikor tanítja, hogy az ember boldogsága a körülményektől függ. A krisztusi kereszténység ezzel szemben azt hirdeti, hogy az egyén boldogsága: az illető lelkületétől függ. A szocializmus külső munkát végez, ellenben a kereszténység belső újjászületést követel. A szocializmus így szól: „Tedd jóvá a körülményeket és jó lesz az ember!” Az Evangélium pedig azt tanítja: „Javulj meg ember és jóvá lesz minden!”

Sokszor hallhatjuk ma is, hogy a bűn nem egyéni, hanem társadalmi következmény és így nem az ember az oka az ő bűnének, hanem a helytelen társadalmi állapotok. Menlevelet adnak ezzel a bűnrehajló emberi természetnek. Ha így elforgatják a bűn alapokait, akkor a gonoszság az égig fog érni és még sem lesz senki sem felelős. Tehát mindenki saját szeszélye szerint szabná meg, hogy mit tart erénynek és mit tart gonoszságnak. Tisztán áll minden józan gondolkozó ember előtt az a szörnyű erkölcsi és anyagi anarchia, amibe előbb-utóbb belejutna a társadalom.

Az Evangélium minden oldalról felöleli az ember életét. Tanítja, hogy az ember boldogságának főtényezője nem a gazdagság, nem a tudás és nem a hatalom birtoklásában rejlik, hanem minden azon viszonytól függ, ami közte és Isten között fennáll. Jézus a társadalmi életet lélekkel, vagyis szeretettel töltötte meg és sehol semmi vonatkozásban nem forgatta fel. Úgy akarta, hogy az egyes egyén megtérésével, azaz megjavulásával, megjobbuljon a házastársak egymáshoz való viszonya és megszilárduljon a családi élet boldogsága. Ez magában foglalja az ifjak és leányok erkölcsös, tiszta életét. Nemeslelkű emberek: munkaadók és munkások, egymásközötti viszonya mindig harmonikus, igazságos és békés marad. Az Evangélium sohasem a tömeget, hanem csak az egyes embert akarja megváltoztatni. Az a sorrend a helyes, melyet Jézus követett. A házat sem a

kémény tetejénél kezdik lefelé építeni, hanem az alaptól fölfelé. Így van ez a társadalom építményénél is.

Az Evangélium nem ismer erőszakot, kegyetlen törvényt és külső kényszert, hanem csak szelíd lelkimunkát, benső átélést, hitet és szeretetet. Jellemet nem lehet szuronnyal alakítani. A társadalom boldogsága egyedül a jellemes emberektől függ.

Szebb világról álmodni ugyan lehet, de megvalósítani csak a jó emberek tudják. Ha a nagy vállalatok vezetői megtérnek, akkor eljárásuk és bánásmódjuk Krisztus evangéliumát valósítja meg. Az ő viselkedésük olyan kovász lesz, mely átjárja az alkalmazottak jellemét. Vagyis: a társadalom addig meg nem javítható, amíg egyes egyének, és pedig a vezetők életében újjászülés nem megy végbe. Ez olyan igazság, amelyről a világ gazdasági, erkölcsi, sőt politikai újjáteremtői nem feledkezhetnek el.

Az emberek egymással való élete sohasem lehet addig jó, amíg az emberek maguk rosszak. Ilyen emberek által felállított rendszerek soha nem válnak be, mert önző, igazságtalan lélekből nem származhatik sem jó elv, sem üdvös cselekvés.

Egyetlen iránymutató van: az Evangéliumból táplálkozó emberszeretet. Amíg egyesek csak saját érdeküket keresik és nem törődnek mások életével, addig tengernyi nyomorúság lesz a földön. Szörnyű szegénység, borzasztó háborúk, igazságtalan kivételek útvesztőjében botorkál az emberiség. Ebből a katasztrófából csak egyetlen kimenekvés van: az ember, vagyis minden ember megtérése Krisztus tanítása szerint.

A dúsgazdagokról így szól az apostol: „Kincset gyűjtöttek az utolsó napokban!” Emiatt a szegények gyűlölködnek a gazdagokra. Így van ez a nemzetek életében is, ami háborúhoz vezet. E zavaros állapotok szörnyűségei évezredek óta sanyargatják a népeket, de soha úgy nem, mint napjainkban. A jövődölések sokat beszélnek a jelen idők borzalmairól. Isten gyermekei látják az eseményeket, tudják az okokat és hiszik, hogy minden úgy megy végbe, amint Isten azt megjelentette. A hívők nem akarják az erőszakot, a békétlenséget, a háborút, a vérontást, de amit Isten ebben a nyomorúságos időben rájukmért, azt

hordozzák, mert „béketűrők az Úrnak eljöveteléig.” Nemsokára megjelenik az Úr. Akkor elkezdődik Isten országa a földön és az Úr uralkodásának nem lesz vége. —

Több hitre van szükség!

A társadalmi rendszerek téves alapokon épültek, ezért hiányzott az isteni erő, amely egyedül képes az embert azon cél eléréséhez segíteni, amely után örökké vágyódik. Egyedül a krisztusi kereszténység rendelkezik azon erővel, mely ama cél megvalósításához szükséges.

Az evangéliumi kereszténység teljes embert igényel. Ezen életet Krisztus Urunk a Hegyibeszédben vázolja. Mester által festett kép az. Csakhogy azon jellem, melyet e beszéd ábrázol, nem képzelet, hanem valóság. Ha gondolkodunk felőle, érezzük, hogy oly erő szükséges ezen élet megvalósításához, amellyel a mai ember nem rendelkezik. Erő kell, ami az embert felemeli. Ezen erő, ezen többlet: csak kívülről jöhet a keresztény ember életébe.

Hogy valaki erre szert tehessen és ilyen életet élhessen, ahhoz a Jézus Krisztusban való erős meggyőződés szükséges, amit így neveznek: Krisztusba vetett hit. Aki ezen isteni hitet valamilyen kigondolt társadalmi, erkölcsi berendezkedéssel akarná pótolni, az homokra épít.

A művelődés nem termelt sehol sem erkölcsös társadalmi állapotokat, és magasztos, tiszta vallási elveket. A civilizáció valamelyes furcsa keveréke volt a vallásnak és erkölcsösségnek minden korban. A vallási meggyőződés szült itt-ott bizonyos erkölcsöt, de legtöbbször hiányzott a civilizációból az evangéliumi fenkölttség. Ez okozta, hogy még az utolsó kétezredév alatt is a társadalmi élet sok vonatkozásban inkább nevezhető pogánynak, mint evangéliuminak. Az ilyen pogány civilizációban nincs mélyreható erő.

A civilizáció nem tudja boldoggá tenni az embert, mert nem tudja megszabadítani a szenvedéstől. Indíthatja arra, hogy

mossa meg az arcát és fésülje meg a haját, öltözködjék divat szerint és viselkedjék udvariasan, sőt lovagiasan stb. Ha a régi nagyvárosok történetét, vagy a maiak életét tanulmányozzuk, be kell látnunk, hogy a legmagasabb fokú civilizáció sem mutat semmi előhaladást az emberi szív javulása tekintetében és nem irtotta ki belőle az önzést, kapzsiságot, gyűlöletet. A tapasztalat azt bizonyítja, hogyha a szív titkos szenvedélyei meg nem tisztulnak igaz hit által, akkor a művészet, a tudomány vagyis a civilizáció csak külsőleg épít, hogy azután a külső és belső összeomlás annál borzalmasabb legyen.

A modern idők sok gondolkodó embere küzd a kereszténység ellen. Tanításuk pusztító hatású. Darwinról azt olvassuk, hogy gyengéd, kedves ember volt. Látni sem szerette a vért. Sem ember, sem állat szenvedését nem tudta nézni. Túlcivilizált ember volt. De Darwin, a tudós, mégis oly rendszert eszelt ki, illetve oly magyarázatot fűzött a fejlődési elmélethez, mely tönkretette az emberek millióinak hitét, aláásta gyermeki szeretetüket és megfosztotta őket Istenbe vetett reménységüktől.

Nietzsche a kereszténységet a gyengeelméjűek tanának, az emberszeretetet pedig a gyengék menhelyének nevezte. Nietzsche apja keresztény pap volt. Ősei mind keresztények voltak. Ő is keresztény erkölcs szerint nevelődött. Kerülte a gonosz és aljas dolgokat, mégis oly elméleteket állított fel, melyek ellentmondának az evangéliumnak.

Ma is sokan hisznek azon téves nézetnek, hogy lehetséges az embernek a jót saját erejéből és képességéből kifejlesztenie. Ez hasonló azon tanhoz, mely a jellem általi önmegváltást hirdeti, melyet az új theológia hívei, nevezetesen a spiritisták, vallanak. Hiszik Krisztust, de szerintük mindenki jóvá teheti önmagát azáltal, hogy kifejleszti a benne szunnyadó örökölt erkölcsösséget.

Bizonyos mértékben minden ember érzi azt, mit Pál apostol kifejezett: „Én testi vagyok, a bűn alá rekesztve.”

Lelki tisztaság után vágyódott az apostol, azonban képtelen volt saját erejéből ezt elérni és eredménytelen küzdelme után így kiáltott fel: „Oh én nyomorult ember! Kicsoda szabadít meg engem e halálnak testéből!” Minden korban és minden or-

szágban hasonló sóhaj tör elő a szívekből. Sokan a művelődésben, művészetben, zenében, vagy irodalomban keresnek menekvést. Mindez nagy befolyást gyakorol a világra, de az ember lelki kínjain nem segít. A bűnt egy sem törli el. Mi a bűn? Rettegetes betegség. Az ember természete annyira aláhanyatlott, hogy már nincs ellentálló képessége a bűn legyőzésére. Rabszolgává tette az embert és a fölszabadulásra irányuló minden törekvése hiábavaló: „A test gondolata, ellenségeskedés Isten ellen; mint-hogy az Isten törvényének nem engedelmeskedik, mert nem is teheti.” Róm. 8, 7.

A művelődés, az akarat edzése eredményez bizonyos rendszerességet a jellemben, azonban a szívet képtelen megváltoztatni. Hogy az ember megszabadulhasson a bűntől, kell, hogy bizonyos erőt kapjon. Ezen erő: Krisztus! Csak Krisztus kegyelme képes a lelket Istenhez vezetni.

Megváltásunkat nem engedelmesség által érdemeljük ki. Ez Istennek ajándéka, melyet hit által nyerünk el. Azonban az engedelmesség a hitnek gyümölcse. Mégsem elegendő semilyen engedelmesség arra, hogy kiérdemelje az ember a megváltást. A megváltást ingyen kapjuk Krisztusban való hit által, aminek mintegy folytatása az engedelmesség, vagyis az Isten parancsolatainak megtartása. A hitet és megigazulást csak követi az engedelmesség, mint ahogy a jó fának is jó gyümölcse terem. Minden, amit az ember Krisztus nélkül cselekszik: önzés és érdek. Egyedül Krisztus ereje az, ami hit által szentté, áldozatossá, önzetlenné teszi az embert.

A keresztyén élet nem a régi élet kijavított vagy jobbított kiadása, hanem teljesen új élet, mely a réginek helyét tölti be. A régi élet elmúlt. A Szentírás kijelenti, hogy Jézus Krisztus váltott meg minket teljesen, nem pedig mi magunkat. Tehát az ó-ember meghal, vagyis többé semmiben sem nyilvánul meg: „Ha valaki Krisztusban van, új teremtes az; a régiek elmúltak, imé újjá lett minden.” (2. Kor. 5, 16.) „Az Ő alkotása vagyunk, teremtetvén általa a Krisztus Jézusban jó cselekedetekre.” Eféz. 2, 10.

Nem elégséges azt mondani: „Megjavítottam az ó-embert és ez most jobban viselkedik, mint egy évvel ezelőtt.” A kérdés

az: uralkodik-e az új-ember az ó-ember felett és legyőzi-e annak régi cselekedeteit. Tehát nem elég, hogy bizonyos tekintetekben javuljon meg az ember, hanem a régi embernek teljesen meg kell halnia. Törvény az, hogy új életet nyerjen az ember. Ezt számára Krisztus élete jelenti, aki véghetetlen tökéletességgel mindent megcselekedhet, jobban, mint mi kérni és elgondolni tudnók a mi gyarló, bűnös emberi értelmünkkel. Akiben így Krisztus élete újszülött embert teremt, annak életében szemmel látható és erkölcsi mértékkel is mérhető a győzelem és erő. Ha Jézus akaratának alávetjük a mi akaratunkat, akkor itt a földön győzelmes életet élünk.

Egyszer a világ nyomorúsága és kétségbeesése közepette felhangzott Betlehemben az angyali ének: „Dicsőség a magasaságos mennyekben az Istennek és a földön békesség és az emberekhez jóakarát!” Tehát valaki született, aki képes életet nyújtani, aki példája által követőibe önti a tökéletesség dicső szépségét, melyről az ember csak álmodozni tudott, de megteremteni nem.

Sok merész gondolkodású tudós semmibe sem veszi a hitet. Azt mondják, hogy a hit: semmitmondó kifejezés. Ezen sötét állítással szemben Isten kijelentése, sőt követelése az, hogy az ember higgyen Istenben! A kinyilatkoztatás, vagyis a Szentírás azt hirdeti, hogy a hit az ember megváltásának legelső feltétele. Hit nélkül nem tetszhetünk Istennek. Hinni kell Isten létezésében, ha élni akarunk és ha Ő elé akarunk járulni!

Mindenki hitben éli át életének legnagyobb részét. A gyermek nem okoskodik, nem mérlegel, hanem hisz, mert a hit ösztönyszerű benne és élettartozék. A felnőtt embernek hitre van szüksége a hétköznapi cselekedetek tengerében. Hit nélkül nem állhat fenn a társadalom, nem virágozhat az ipar és nem volna kormányzás. Az, aki csupán okoskodásra akarná felépíteni anyagi életét, biztosan csődöt mondana. Tehát nagyon megszívelendő, hogy ha már az anyagi világban hitre kell alapozni a testi életet, mennyivel inkább nélkülözhetetlen a hit az ember lelki életében. Természeti törvény, hogy ahol ember emberrel áll szemben, ott legyen hit és bizalom. Ha pedig az ember Isten előtt áll, mérhetetlenül szükségesebb a hit és vonzalom.

A tudománynak sok eredménye nem a bebizonyított igazságnak, hanem a kutató hitnek alkotása. A tudás ilyenekre van építve. Eddig ezeket erős alapoknak tartották, és pedig méltán. A természettudomány a mindenség anyagi világával foglalkozik, ahol tömérdek feltevésre, vagyis hitre van szükség.

Midőn az ilyen tudományos hitről és a mindennapi élet dolgaival kapcsolatos bizalomról beszélünk, világos, hogy a bibliai, azaz isteni hit nincs szoros kapcsolatban a tudományos hittel. A Szentírás isteni hitről beszél, mely „a reménylett dolgoknak valósága és a nemlátott dolgokról való meggyőződés.” Bizonyos, hogy ez a hit csak úgy jöhet létre, ha az értelem és akarat Isten Lelkének befolyása alatt áll.

A hívő lélek ismeri Istent tapasztalatai által. Ezen tapasztalatok, vagyis tények bizonyítanak. Isten hívő gyermeke tudja, mert érezte, hogy csodás eredmények kerültek felszínre az ő életében, melyek a hit gyümölcsei.

Ma kételkednek az emberek, tehát bizonyítani kell! Isten adott értelmet és képesek vagyunk arra, hogy mindent megpróbáljunk és ami jó, azt megtartsuk. Isten nem követel vakhitet az embertől. Azt akarja, hogy tudjuk, amit hiszünk, és tudjuk az okot, amiért hiszünk. Az Evangélium minden szava éppen úgy, mint annak szerzője, minden próbát kiáll. Minél alaposabban tanulmányozza valaki Jézus Krisztus életét, jellemét, tanítását, annál tisztábban és fényesebben áll előtte a legelső isteni követelmény: a hit.

Az Evangélium minden erkölcsi követelménye a legszigorúbb vizsgálat által csak növeli az ember vágyát a krisztusi élet után. A jellemes ember beismeri a kereszténységben rejlő azon isteni intézményt, mely egyedül hoz vigaszt és boldogságot a kétségbeesett világunk.

A kereszténység végtelenül több és más, mint: nemes elgondolás. A lélek benső tapasztalata ez, mely az emberben újjáteremtő erővé válik. Kételkednek sokan és bizonyosságot akarnak szerezni ezen dolgok felől. A bizonyosság nem lelhető fel semilyen okoskodásban, hanem csak az élet efféle tapasztalataiban. *Nem a gondolkodás szüli az Istenben való hit boldog tapasztalatát, hanem az Istenben való élet.* Mindenki megtudhatja ezen

igazságot, ha akarja. Ez számára olyan igazság lesz, amelyről Jézus azt mondja, hogy szabadokká tesz minket. A keresztény vallásban rejlő igazság, jóság, szépség, testvériség és istenfélelem a leghathatósabb bizonyíték a hit mellett.

Ha ezen dolgok értelmi megismerés és okoskodás által volna megszerezhetők, akkor csak tanult és tudós emberek szerezhethék meg a boldog életet. De mivel nem ez a helyzet, mert az isteni gondviselés másképp rendelkezett, azért a boldog élet hit által nyerhető meg és abban minden ember részes. Az őszinte szívű és igazakaratú emberek mind megkísérlik a felhívást beteljesíteni, mely így hangzik: „Aki szomjúhozik, jöjjön el... és vegye az élet vizét ingyen!”

Temérdek olyan jövődőlés van, mely pontosan elősorolja a jövő eseményeit. Megmutatja, hogy Isten keze vezeti minden ember sorsát, a népek, nemzetek és az egész világ történetében. Elénk tárja a bekövetkezendő eseményeket. A jövődőlés és gondviselés ikertestvérek. A Bibliában azt találjuk, hogy az emberiség történelmének minden változatosságában Isten munkálkodik, kinek bölcsessége és mindenhatósága azt is megengedi, hogy látszólag az Ő akaratán kívül is történjék valami. Jósága megnyugtat minket minden olyan esemény között, mely pillanatnyilag katasztrófának látszik.

A jövődőlés az isteni mindenhatóságnak részben lelki, részben értelmi bizonyítéka, mert oly hitet igényel, mely a lelki és az értelmi ember sajátja. Sokan a kételkedés sötétjében bolyonganak. Nem találták meg hit által Istent. Nem keresték a Vele való találkozást. Nem érdekelte őket a szent tudomány. Isten azon célból adta a próféciát, hogy a kételkedőt megvilágosítsa és meggyőzze arról, hogy mi az Isten szava és így elvezesse az üdvözítő hithez. „Igen biztos nálunk a próféta beszéd is, amelyre jól teszitek, ha figyelmeztetek, mint sötét helyen világító fátylára, míg nappal virrad és hajnalcsillag kél fel szívetekben.” (2. Pét. 1, 19.)

A prófécia által Isten tudtára adja az embernek ama tény, hogy valóban Ő az, aki szól: „Mert sohasem ember akaratából származott a próféta szó, hanem a Szentlélektől indítva szóltak az Isten szent emberei.” Ez olyan meggyőződést szül, mely határozott, egyenes és világos, tehát senkisé nem tévedhet.

Az isteni jövődölés lerombolja az ellenség várát. Ha megértjük a kinyilatkoztatás igazságát, akkor elismerjük annak isteni eredetét, mert minden szón Istennek pecsétje van. Krisztus saját jövődöléseiről ezeket mondotta: „Ime megmondottam néktek, mielőtt meglesse, hogy mikor meglesz, higgyetek.”

A hit ellenségei dühösen küzdenek az isteni jövődölések ellen és midőn látják azon csodálatos megegyezést, mely a jövődölések és a megtörtént események között van, akkor azon erőszakolt állításhoz folyamodnak, hogy a prófécia az események megtörténte után íratott le. Néhányan azt is állítják, hogy az Úr Jézus előre megállapított tervek szerint rendezte el és idézte elő saját felfeszíttetését, hogy ez által tanítványai hirdessék a régi jövődölések beteljesedését. Mindezekből világos, hogy a Biblia ellenségei mekkora harcot folytatnak, csak hogy megdöntsék a jövődölések isteni jellegét.

A prófécia célja az, hogy bizonyosságot tegyen a gondviselés Istenéről és kinyilvánítsa azon tényt, hogy Isten irányítja az eseményeket, tőle származik a teljes Szentírás.

A régebbi időre vonatkozó jövődölések mind beteljesedtek. Midőn Krisztus megszületett, a rávonatkozó sok száz jövődölés oly pontosan teljesedett be, hogy az apostolok bátorsággal hirdethették: „Erről a próféták mindnyájan bizonyosságot tesznek.” Az első öszövetségi áldozattól: Ábel áldozatától fogva — minden áldozat a kálvária keresztiére mutatott.

A beteljesedések kora azonban nem ért véget. Még ma is a próféciai bizonyosságok sűrű fellege vesz körül minket. Teljes hittel tudjuk, hogy sok jövődölés éppen napjainkban megy teljesedésbe. Ezt látjuk és ezért várjuk minden isteni jövődölés záró eseményének: Krisztus eljövételének beteljesedését.

Tökéletes alap: a Szentírás

Az emberiség történelméből mindenki láthatja, hogy mivel tartozik az emberiség a Bibliának. Ezeröttszáz évvel Kr. előtt, mikor Európa jórészt még pusztaság volt, Izráel népe a Jordán folyó partján már elfogadta és elismerte azon tényt, hogy Isten és az Ő törvénye tökéletes. Más fundamentum nincs a népek

számára. E kormányzat törvénykönyve a legszociálisabb igazságszolgáltatás rendszerén épül fel. Ez a törvény: a Tízparancsolat. Ennek gyakorlati utasítása: „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat!”

Tökéletes alap a Szentírás és benne az isteni tízparancs.

A legtisztább szellemű közösség az első keresztények társadalma volt. Szellemük nemcsak azt eredményezte, hogy az embereket elvonták a világtól, haszontalan időtöltéstől, hanem amennyiben erkölcsük magasztosabbá vált, szert tettek az egyenlőség és szabadság alapelveire, melyek egyedül képezhetik a tökéletes kormányzás fundamentumát. Az első századokban teljes egyenlőség uralkodott a keresztények között. Később, Konstantín császár uralkodásától kezdve egymásután tűntek el a szabadság pillérei és helyettük az önkény vette át kárhozatos szerepét.

Az egyház a különféle hatalmi befolyásoknak engedve, amilyen mértékben még az egyház kormányzásában is a kardnak adta az elsőséget, — olyan mértékben pusztult ki a szeretet a polgári és az állami életből is. A Szentírástól eltávolodott egyház felfogása a kormányzást illetően is annyira elferdült, hogy a legszörnyűbb önkényuralmat isteni rendelésnek, Isten előtt kedves dolognak hirdette. Az önkényuralom természetesen megátolja az egész vonalon az evangéliumi igazságok kiélését, megvalósulását. Ehhez járult a pénz, a föld, a birtok szerelme is, ami már egy apostolt is indított arra, hogy Krisztust eladja. A tudatlanság és babonáság szörnyű súllyal nehezedett a középkor emberiségére, amit azután egyes lelkiismeretlen hatalmasok kegyetlenül kizsákmányoltak. Kétféle lelkiület volt általános: a zsarnok elnyomó és a tudatlan szolgai lelkiület. Így tengődött az

élet a tizenötödik századig, amikor szakadozni kezdett a szomorú események sötét fellege. A kereszténység vissza akar térni a bibliai alapokra. Azonban sok küzdelembe fog még kerülni, míg újra megteremtődik az első keresztények boldog közösségének a folytatása.

Az emberek vágyódtak vissza az első keresztény századok boldogságába. Mikor a köznép, a földmívesek és iparosok saját anyanyelvükön olvashatták a Bibliát, rögtön felismerték az evangéliumi szabadság, a Krisztusban való hit és a testvéri szeretet örömmüzenetét. Az elnyomott emberiség vágyva vágyódott felszabadulni a bűn szolgasága alól és lerázni magáról az önkény zsarnoki uralmát. Mindenütt felhangzott a természetes és jogos követelés, mert felismerték, hogy a szabadság törvénye: bibliai igazság, vagyis a Teremtő Isten törvénye.

Cél az, hogy mindenki teljes igazsággal éljen, valódi szabadságban és a mások jogait megbecsülje. A bibliai szabadság nem jelenti sem a szellem féktelenségét, sem az erkölcsök zabolátlanságát, és nem jelenti a tömegek korlátlan uralmát; sem azt, hogy a többség a gonoszságot szavazással jónak minősítse. A szabadság tekintetbe veszi először: Isten törvényét, másodszor: mások jogait, harmadszor: azon tényt, hogy vannak örökérvényű igazságok, melyek minden mulandó földi rendszer fölött állanak.

A francia forradalom előkészítői, mint Rousseau és a materialista szociológusok, továbbá Marx és Lenin szerint, a népek kormányzása nem az evangéliumi helyes és helytelen dolgok megismerésének elvén nyugszik, hanem vagy a népek megegyezésén, vagy egyes vezetők felfogásán. Ezért bármi, amit akarnak, vagy amiben megegyeznek, vagy amit keresztül tudnak vinni, az mind helyes, igazságos és ez az Isten akarata— szerintük. Tehát még a rossz is jónak tekinthető a közös megegyezés alapján, ha azt jónak nevezik el. Az erkölcs felől is szeszélyesen változó a felfogásuk.

Az egyéni önzés uralma anarchiát teremt, mert egyik embert a másik ellen irányítja és szakadékokat teremt az egyes társadalmi osztályok között. A krisztusi törvény azt hirdeti, hogy minden ember testvér. A világ törvénye ezt el nem ismeri, sőt

azt követeli, hogy az erős gázolja le a gyengét, győzze le: akárhogyan.

Minden nemzet történelmében megtaláljuk ezen ellentétes erők küzdelmét. Mindig és mindenütt voltak és vannak evangéliumi lelkek, akiket a társadalmi, gazdasági és politikai életben a Tízparancsolat pontjai vezettek és nem az öserdők vadállatainak ösztönei. Igaz, hogy az istentagadás erős befolyást gyakorolt a népek kormányzására, de a keresztény érzületet megsemmisíteni mégsem bírta. És ma a népek életében többé-kevésbé a keresztényi erkölcs az uralkodó. Bár ezek a népek többet is tehetnek az evangéliumi igazságok érvényesülése tekintetében, mégis az események azt mutatják, hogy bizonyos törekvések szorgalmazzák az evangéliumi egyenlőség és szabadság uralmát.

A szeretet országának alapelvei

Azt a nyugtalanító kérdést, melyet sem a régi bölcsélet, sem a modern civilizáció nem tudott megoldani, Jézus Krisztus rövid mondattal megoldotta. Ő az életet nem külső szabályok kemény igája által akarta megjavítani. Egyszerű alapelveket állított fel. Mivel az Ő birodalma örökkévaló, ezért a szabályok is, melyeket szerzett, olyanok, mint maga az Isten: örökkévalók. Alap: a szeretet. Ami a nehézkedési erő a fizikai világ számára, az a szeretet az erkölcsi élet részére. Miként az egyetemes vonzóerő olyan tulajdonság, mely egyik testet a másikhoz vonzza, így a szeretet az, ami egyik lelket a másikhoz vonzza. Ez azon alapelv, melyet Krisztus állított fel kétrésztű törvényében: „Szeresd a te Uradat, Istenedet, teljes szivedből, teljes lelkedből... és szeresd felebarátodat, mint magadat.” Máté 22, 37.

Ezen törvény helyes viszonyba hozza az embert Istennel, ami megváltást eredményez részére. Mikor Krisztus így szólt: „Új parancsolatot adok néktek, hogy egymást szeressétek, amint én szeretlek titeket, úgy szeressétek ti egymást”, — utána önmagát feláldozta értünk. Kimutatta, hogy nagyobb szeretettel van iránunk, mint amilyenvel mi magunkat szeretjük. Benne nemcsak

a teljes igazság élt, hanem a legnagyobb áldozathozatal is. Az önző ember önmagát szereti s nem a felebarátját. Ennek egyetlen gyógyszere az, ha valaki jobban szereti felebarátját, mint önmagát.

Aki hívő, az Krisztussal egy nézetet vall az életről. Mikor Péter háromszor jelentette ki az utolsó beszélgetéskor a Mester iránt való szeretetét, akkor Krisztus Urunk háromszor kérte, hogy bizonyítsa be ezen szeretetét embereknek tett szolgálatokkal. Isten azonosítja magát minden ártatlan szenvedővel, árvával, özvegygel, beteggel és szegénnyel. Így szól: „Amit megcselekedtetek eggyel az én legkisebb atyámfiai közül, énvelem cselekedtetek.” Máté 21, 40. Krisztus Urunk szerint, ha az embereket szolgáljuk, irántuk jók vagyunk, alázatosak, segítők, akkor Őt szolgáljuk. Tehát az Istennek történő szolgálat nem imádságokból és templomok vagy szenthelyek látogatásából áll csupán, hanem meglátogatni az árvákat és özvegyeket az ő nyomorúságukban, ez a tiszta istentisztelet az Atya előtt. Jakab 1, 27. Miután sok keresztény nem alkalmazza a szeretet törvényét, ezért sokan azt hitték, hogy az evangélium nem törődik az élet hétköznapi oldalával s ezért az emberek oly egyesületeket és társulatokat szerveztek, melyek semmi vonatkozásban sem akartak állani a keresztény hittel. Sok ilyen vallástalan társadalmi egyesülés a szeretet gyakorlását hangoztatja mindenfelé. A különféle jótékony, hazafias, szabadgondolkodó és más hasonló társaságok mind azt igyekeznek helyettesíteni, amit Krisztus Urunk megalapozott a felebaráti szeretet törvénye által.

Általános a nagy elégedetlenség. Temérdek bizonyíték van arra nézve, hogy jelenlegi gazdasági rendszerünk nem nyugszik evangéliumi, vagyis krisztusi alapokon. Az ipar, a pénz és a föld nagyrészt önérdeket szolgál. Viszont a másik oldalon csak az érdemelte meg a szocialista, az emberbarát, az altruista nevet, aki atheista, vagyis istentagadó volt és aki teljes erejével azon igyekezett, hogy terjessze a vallástalanságot.

Isten birodalma egyetlen testvéri szereteten nyugszik. Ezen birodalom egyetlen alapelve: a szeretet, és egyetlen törvénye: a kötelesség. Az emberek nem egyenlők, még a testvérek sem. Mégis egyiknek jó vagy balsorsa érdekli a másikat és oszto-

zik egynek örömében, vagy szomorúságában, szabadságában, vagy szolgaságában a többi is.

Itt a földön ezek az állapotok mulandók. Sem a szegénységnek, sem az elnyomatásnak még sincs akkora mélysége, akkora távolsága — éppen mivel testvérek vagyunk, — hogy egyik ne érezné a messzi távolságban megtörtént igazságtalanságokat. Ennek a magyarázata az, hogy Isten az embereket egy vérből és testvérekké teremtette. Krisztus Urunk testvérnek nevez mindnyájunkat, a legmegvetettebbet is. Tanította, hogy ne vesse el egyik ember magától a másikat és ne tartsa különbnak magát a többinél, hiszen Isten előtt mindnyájan egyformán bűnösök vagyunk.

Még üzleti ügyekben sem szabad kihasználni a gyengébbet, a tudatlant, a megszorultat! Szeressük embertársainkat! Segítsünk minden embert a szegénység, a bűn ellen folytatott küzdelmekben!

A hívő keresztény nem ismer osztálykülönbséget, nem állít fel válaszfalat tőkés és munkás, gazdag és szegény között. Minden emberre egyenlőképpen tekint. A hit ellenségei állást foglalnak a szeretet viszonyai ellen, elsősorban a családi élet és a vallási kötelek ellen. Dühösen harcolnak ellenük, mert nem ismerik, nem ízelelték annak gyönyörűségét. Tévedésüknek csak úgy lesz vége, ha Krisztus evangéliumát bevisszük otthonukba, a műhelybe, gyárba, üzletbe és hivatalokba és megértetjük, hogy Krisztusban mindnyájan testvérek vagyunk. Ez az elv nem gazdasági, sem nem politikai elv, hanem Krisztus Jézus akarata. Ennek gyakorlása adta a világnak eddig a legjobb embereket és szerzi meg minden hívő kereszténynek az élet boldog szépségeit.

Ez az az eszményi állapot, amelyben Isten uralkodik az engedelmes emberek szívében. Ilyen emberek — férfiak és nők, ifjak és öregek, gazdagok és szegények — képezhetik csak a hívők társaságát.

„Az én országom nem e világból való” — mondá Jézus. „Ha e világból való volna az én országom, az én szolgáim vitézkednének... Ámde az én országom nem innen való.” Ján. 18, 36. Tehát Krisztus Urunk birodalma nem e világ szerint való, vagyis az Ő birodalmát nem uralja e világ lelkiülete. Ehhez a világhoz

Krisztus országa nem hasonlítható. Az Ő hatalma nem a fegyver és a pénz. Az országok gazdagsága és pompája nincs az Ő birodalmában. Nincs erőszakos szervezete. Nem kíván hatalmat a földi országok mintájára.

Isten birodalma nem külső szervezkedésből áll. Sokan azt hiszik, hogy az „egy akol és egy pásztor” — földi egyeduralmat jelent lelki fegyverekkel, de anyagi erővel is. Mások viszont nem ismervén az Írásokat, félreértik Isten országának ügyeit és súlyos hibát követnek el e tekintetben. Hajdan a zsidók azt vélték, — a tanítványok is — hogy a Messiás a három és félesztendő után fel fogja állítani a messiási országot és az Ő barátainak hatalmat ad más emberek felett. A tanítványok csak lassan értették meg, hogy Jézus uralma erkölcsi természetű és önuralommal kezdődik.

Nagy gondot okoz az országok vezetőinek az ideális kormányzás elérése. Az állambölcselet tanítása szerint helyes az a kormányzás, amelybe a kormányzottak beleegyeznek, vagyis ami mindenkinek tetszik. Ezt a földön még senki nem tudta megvalósítani. Egyedül Isten akar és tud úgy uralkodni a jóknak szívében, hogy az mindenkinek tetszeni fog. Ő nem erőszakolja uralmát, vagyis országát, senkire. Isten országában nincs semmi erőszak, sem üldözés, tehát vallási üldözés sincs. Nem kényszerít senkit arra, hogy Őbenne higgyen, vagy neki engedelmeskedjék. Itt a jelszó a szabadság ezen alapelve: aki akar! Isten országában mindenki egyenlő. Trónja előtt mindenki szabadon jelenik meg, bármily fajhoz, ranghoz, hivatáshoz vagy tudományághoz tartozzék valaki. A bűnbánó bűnös egyenrangú polgára Isten országának az angyalokkal és szentekkel. Örökség általi előny, születési kiváltság, társadalmi kivételek ott nincsenek. „Egy lélek által mi mindnyájan egy testté kereszteltettünk meg, akár zsidók, akár görögök; akár szolgák, akár szabadok.” 1. Kor. 12, 12.

Isten törvénye, mely a legfelsőbb erkölcsi kormányzattól ered, minden időben és minden népnek szól, bármily szokással, tudománnyal vagy hatalommal rendelkezik is. A szeretet, mely a Törvény kibocsátójából szétárad, kötelezőleg indítja az embert jócselekedetek állandó végzésére és egyben arra szólít fel, hogy

mindent vessen ki szívéből, ami gonoszság, ami bűn. Ez minden embernek egyformán szól.

A bűn hatalma és befolyása oly nagy, hogy még a legbensőbb gyökeredző jóakaratot, a „szívbe vésett” törvényt is megtámadja, hogy azt onnan kiirtsa. Ha tudja az ember, hogy valami az Isten akarata, még ezt is a bűn ki akarja irtani. Az isteni kijelentés tudomására hozza minden embernek, hogy mi a Törvény iránti kötelezettsége és mi az Atyának a megváltási terve. A legfőbb erkölcsi törvény, mely Isten és ember iránt tartozó kötelességünket elénk tárja: a Tízparancsolat. Isten saját maga írta két kőtáblára és adta a Sínai-hegyen Mózesnek. Ezen törvényt teljes egészében Jézus Krisztus e földi életében megerősítette, életével bizonyította és tanításában mind megmagyarázta. Megmutatta, hogy az ember miképpen lesz a mennyei birodalom gyermeke? Miként nyerhet mennyei jogokat? Röviden szólva: mi az új élet?

Nem földi, hanem isteni jelenség a mi Urunk Jézusunk, aki minden ember fölött áll. Kicsoda Ő? Názáreth faluban nevelkedett, ahol még tudós tanítók sem éltek. Jellemének tisztaságát honnan szerezte? Hisz a körülötte lakó emberek gyarlók, megbélyegzettek, bűnösök voltak. Irgalmas szívet — kegyetlenektől, gyengédséget — durvaktól, szeretetet gyűlölködőktől tanulni nem lehet, már pedig a környezet, amelyben élt, csak ezt sugározta felé.

A Hegyibeszéd oly erkölcsi tisztaságot és tökéletességet tartalmaz, amelyhez hasonlót eddig a világ összes bölcsei sem tudtak megszerkeszteni. Soha ember úgy nem szólott, mint ahogy Ő. Honnan vette az erőt és bölcsességet? A hitetlenség valami rejtélyt kutat, de megoldást nem talál. Jézus Krisztus a világ legegyszerűbb, legvilágosabb, legnemesebb és legérthetőbb tanítását nem emberektől tanulta. Igaz, észszerű és alkalmas arra, hogy boldogságot teremtsen az emberben. Még azok is, akik a kereszténységet lekicsinylik, kénytelenek elismerni, hogy Krisztus tanítása eddig a legnagyobb bölcsesség a világon. Alkothat a művészet páratlan remeket, a költészet, zene, festészet és szobrászat a legnagyobb egyszerűbbet, de a világban a legdicsőbb alkotás mégis: a keresztfa.

Miért tudta Ő megtenni azt, amit senki e világon meg nem tehetett? Büntetlenül élt. Egyedül azért, mert Ő valóban az, akinek magát mondotta: Istennek Fia.

Senkiről annyit nem írtak, mint Jézusról. Mindig kutatták Jézus személyét, támadták és védték, tagadták és dicsőítették, istenítették vagy ócsárolták. Miként sokmillió kíváló jellem hódoló imádással borult le előtte lélekben és igazságban, éppen úgy a sátáni jellemek légioi káromolták és gyalázták. Azonban az erkölcs világában, mint Király, mennyei trónuson ül és oda semmi ember-ördögi gonoszság föl nem ér.

Nem hatalommal, fegyverrel, erőszakkal hódította meg a világot, hanem kiterjesztett, átszúrt két karja ölelésével.

Nincs név, melyet úgy imádnának, mint Jézus nevét és nincs senki, kit annyian szeretnének, mint Krisztust. Napoleon így szólt: „Nagy Sándor, Caesar, Nagy Károly és én hatalmas birodalmat alapítottunk. De hogyan? Erőszak által. Egyedül Jézus az, aki birodalmát a szeretetre építette és még most is az emberek milliói képesek érte meghalni.” Carlyle szerint Ő a mi isteni szimbólumunk, kinek magasztosságát ember sokszor nem képes felfogni. Igen! A történelem legnagyobb csodája: Krisztus. Csodálatos emberi élete bizonyítja Istenségét. Krisztus egyenlő az Istennel. Csodálatos jellemének ez az egyetlen magyarázata.

Ezért vonzódik minden ember esze és szíve Jézushoz. Ezért elégít ki az Ő tudománya bölcsét és tudatlant, királyt és szolgát, ha szeret.

Eljön az idő, midőn Jézus az egész földet birtokába veszi. Az Ő eljövetelekor a hívők az övéi lesznek és így élnek együtt a megújított földön. Ezen birodalom Isten egyházának csodálatos eszközei által — emberek, iratok által, — most épül. Azok, kik elfogadják a meghívást, azok megszentelődnek Isten munkája számára. E birodalom polgárainak száma napjainkban rohamosan szaporodik. Isten Lelke azt cselekszi, hogy mindenki meghallja a hívó üzenetet és így mindenki a megtérésre és az üdvösségre jusson.

Gyarmati és Bősz nyomda Budapest, XII., Németvölgyi út 26.
Telefon: 153—410. — Felelős: Bősz Ferenc

MINDENKI OLVASSA
AZ

IDŐSZERŰ GONDOLATOK KÖNYVTÁRA

SOROZATÁBAN MEGJELENŐ
BIBLIAI ALAPON ÍROTT MUNKÁKAT

Ara példányanként 50 fillér.

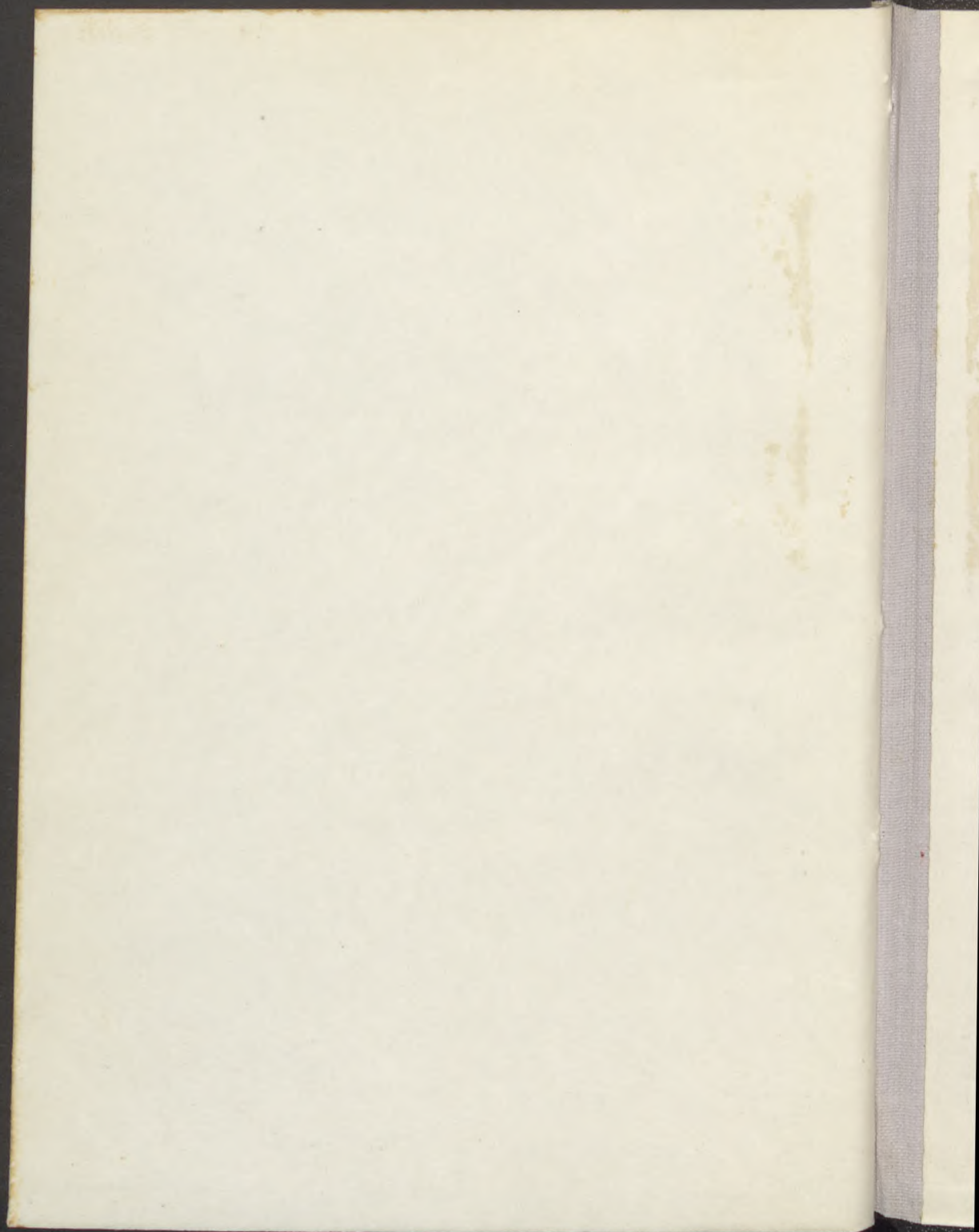
EDDIG MEGJELENT:

Világválság a megoldás előtt! (Harmadik kiadás.)
Napjaink problémái. (Második kiadás elfogyott.)
Próféta—államsértn. (Hármas szám.) (Második kiadás.)
Isten közelében. (Második kiadás.)
Megszentelt élet. (Kettős szám.)
Aki nem tud befogadni a világot.
A szeretet uralma.

IDŐSZERŰ GONDOLATOK KÖNYVTÁRA. Megjelenik évenként 4 szám.
Szerkesztésért és kiadásért felel: Veszeloovszky Gyula.
Kiadóhivatal: Budapest, XII., Némethölgyi út 26. sz.
Ára példányonként 50 fillér.

H

1972 NOV 15

